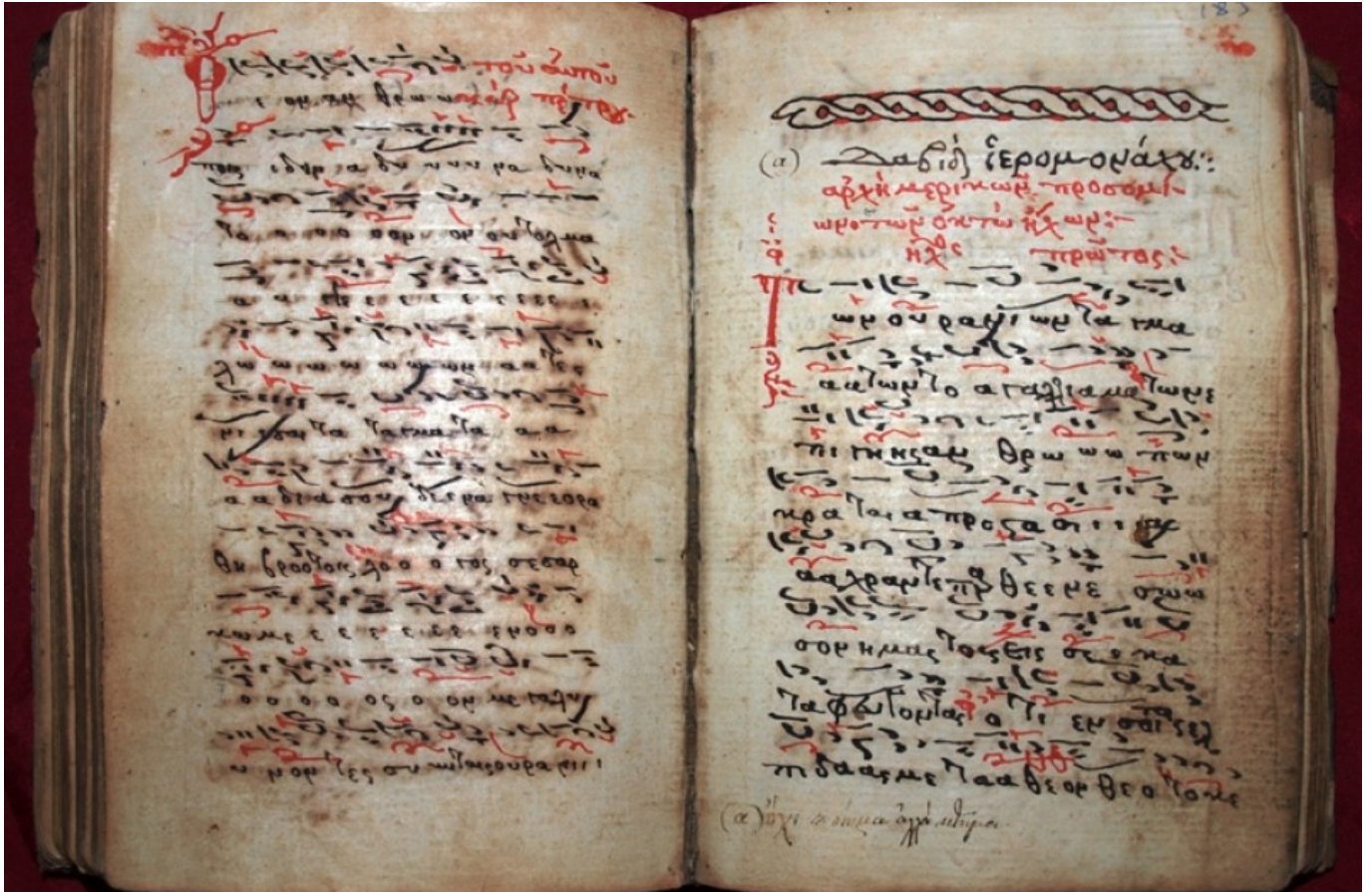

“Η Βυζαντινή Μουσική, τα οφέλη και η σχέση της με τον άνθρωπο”

/ Γνώμες

Κωνσταντίνου Δέδε-φοιτητού Θεολογίας ΕΚΠΑ, Πρωτοψάλτου Ι.Ν. Αγίου Μάρκου του Ευγενικού Κάτω Πατησίων και καθηγητού Βυζαντινής Μουσικής στο Ερευνητικό Ωδείο Χαλκίδας

Ανάμεσα στις χαώδεις χιλιετίες της υπάρξεως του κόσμου, παρατηρούμε τον τέλειο Θεό μας να επεμβαίνει στη ζωή των ανθρώπων. Η επέμβαση, όμως, αυτή είναι τόσο διακριτική, δροσερή και αέρινη που μόνο αυτός, ο οποίος έχει καλλιεργήσει τα πνευματικά του αισθητήρια, μπορεί να την αντιληφθεί.

Το μοναδικό συναίσθημα που θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι δεν έχει όρια είναι η αγάπη του δωρεοδότη Θεού! Η υπερόριος αγάπη αυτή, είναι ιδιαίτερη και παράξενη για τα ανθρώπινα δεδομένα. Είναι η ανιδιοτελής φυγόκεντρος αγάπη του Θεού, της οποίας καθημερινώς γινόμαστε αποδέκτες. Πώς είναι δυνατόν; Αν εντέίνει κανείς την προσοχή του θα καταλάβει την παρουσία του Θεού άλλοτε ως

Πατέρα, ως φίλο, ως συγγενή και άλλοτε ως Δάσκαλο, Παιδαγωγό και Παιδοτρίβη. Ως Πατέρας, μας συμβουλεύει και μας καθοδηγεί και ως πνευματικός παιδαγωγός χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους, για να προαχθούμε πνευματικά και να τον προσεγγίσουμε. Μία σπουδαία μέθοδος και τέχνη που αξιοποιεί σε αυτή την διαδικασία ψηλάφησης της Αγιότητας είναι η Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική.

Στην Εκκλησία μας η Βυζαντινή Μουσική θεωρείται Θεόπνευστος. Δεν θα μπορούσε να μην είναι έργο του όντος φιλόμουσου Θεού! Ο έχων ώτα ακούειν, βιώνει την Βυζαντινή Μουσική ως ένα καταϊγισμό συναισθημάτων. Μέσα από τις μουσικές και μελωδικές φράσεις, με ένα παράδοξο τρόπο βρίσκει την χαρά και την λύπη, την Αγιότητα και την αμαρτία, τον άνθρωπο και το Θεό!

Η Βυζαντινή μουσική είναι η εξέλιξη και καλλιέργεια της αρχαίας ελληνικής μουσικής και πήρε το όνομα αυτό από την περιοχή του Βυζαντίου, που είναι η πρώτη ονομασία της Νέας Ρώμης, πρωτεύουσας της νέας αυτοκρατορίας, κατά τον Κωνσταντίνο Παπαρηγόπουλο. Η μουσική που διασώζεται είναι στο σύνολό της εκκλησιαστική, με εξαίρεση κάποιους αυτοκρατορικούς ύμνους, που και αυτοί έχουν θρησκευτικά στοιχεία. Το βυζαντινό άσμα ήταν μονωδικό, σε ελεύθερο ρυθμό και προσπάθησε συχνά να απεικονίσει μελωδικά την έννοια των λέξεων. Η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ελληνική. Ο βυζαντινός ύμνος, του οποίου υπήρξαν τρεις τύποι, ήταν η μέγιστη έκφραση αυτού του μουσικού είδους.

Αποτελούμε πραγματικά έναν ευλογημένο λαό, το λαό του Θεού, διότι χρησιμοποιούμε ειδική μουσική για τη Λατρεία μας. Μια μουσική που προκαλεί κατάνυξη, προσευχή, μυσταγωγία. Ψάλουμε μελωδικές γραμμές που πηγάζουν από το Θεό, προέρχονται από το Ουράνιο θυσιαστήριο, μεταφέρονται μέσα από τα σκεύη εκλογής και καταλήγουν στην καρδιά του ανθρώπου, έχοντας ως μοναδικό σκοπό τη Θέωσή του. Με λίγα λόγια, η Βυζαντινή Μουσική είναι ένας κύκλος που ξεκινά και τελειώνει στο Θεό χωρίς να έχει αρχή και τέλος.

Ένας άνθρωπος, ο οποίος οπτασιάζεται το μέλλον, οφείλει να μελετά και να ερευνά το παρελθόν, τις ρίζες του, ειδικά όταν αυτές οι ρίζες είναι και πνευματικές. Είναι σπουδαία η επιθυμία των ανθρώπων να μάθουν Βυζαντινή Μουσική και είναι άξιοι επαίνων όσοι γονείς προτρέπουν τα παιδιά τους να διδαχτούν αυτή την πανέμορφη τέχνη. Τους συγχαίρω και ταυτόχρονα βεβαιώνω ότι έκαναν στα παιδιά τους τη μεγαλύτερη επένδυση που θα μπορούσαν! Όλοι θεωρούν σπουδαία την μόρφωση των νέων, αλλά ελάχιστοι ασχολούνται με την πνευματική μόρφωσή τους, γεγονός που θα έπρεπε να μας προβληματίζει.

Ένα παιδί που θα ασχοληθεί με την Βυζαντινή Μουσική έχει πολλαπλά οφέλη.

Κατ'αρχήν πνευματικά. Θα μάθει να θεολογεί, να προσεύχεται, να προσεγγίζει και να αναγνωρίζει το Θεό, να ελέγχει τον εαυτό του, να κατανοεί τα συναισθήματά του και θα αποκτήσει αρετές ζηλευτές. Θα έχει μουσικά οφέλη. Θα διδαχτεί ένα από τα δυσκολότερα είδη μουσικής και θα αποκτήσει πολύτιμη εμπειρία. Θα μάθει να υμνεί το Θεό και θα αποτελέσει μια μικρή γέφυρα της γης με τον ουρανό, καθώς θα γίνει αγωγός του Θείου Λόγου, των Ιερών Γραμμάτων. Τέλος, μαθαίνοντας Βυζαντινή μουσική θα γνωρίσει την ταπείνωση, την ανιδιοτέλεια, το σεβασμό, την ανεξικακία, θα μάθει να φέρεται σωστά, να εκτιμά, να υπολογίζει, να χαίρεται, να μοιράζεται...!

Περαίνοντας, θα καταλήξω εκεί από όπου ξεκίνησα! Η Βυζαντινή Μουσική είναι μία μέθοδος του Πατέρα και Παιδαγωγού Θεού, η οποία εφαρμόζεται στον υιό και μαθητή άνθρωπο και αποσκοπεί στη Θέωσή του. Προτρέπω κάθε άνθρωπο, ο οποίος αισθάνεται ότι έχει το τάλαντο από το Θεό, να μάθει Βυζαντινή Μουσική, αλλά ιδιαίτερα απευθύνομαι στους γονείς, οι οποίοι ενδιαφέρονται για την πνευματική μόρφωση των παιδιών τους και τους προτείνω να κάνουν αυτή τη μεγάλη επένδυση στα τέκνα τους, μια επένδυση με προοπτικές, μια επένδυση ζωής!